

С Т А Н О В И Щ Е

от Доц. Руси Марев, Ръководител Катедра „Експериментална и клинична фармакология, дерматология и венерология”, Медицински Факултет, Медицински Университет, гр. Плевен,

член на Научно жури за провеждане на публична защита на дисертационен труд на асистент Нели Димитрова Недялкова на тема „Физиологични аспекти на невро-медирана моторна дейност на колон”, представен за защита на образователна и научна степен „Доктор”

Нели Димитрова Недялкова е асистент в направление „Синаптична сигнализация и комуникация” на Институт по Невробиология на Българска Академия на Науките. Дисертационният труд на тема „Физиологични аспекти на невро-медирана моторна дейност на колон” е в областта на предклиничните, експериментални медико-биологичните науки. От представените ми материали във връзка с дисертационния труд е видно, че асистент Нели Недялкова е изпълнила всички изисквания на ЗРНСРБ и Правилника за неговото приложение в Институт по Невробиология на БАН. Трудът е обсъден и насочен за публична защита на Научен семинар на Институт по Невробиология на БАН, състоял се на 27.01.2014 год.

Дисертационният труд на Нели Недялкова е структуриран съобразно стандартните изисквания за подобен труд и съдържа следните основни раздели: Въведение, Цел, задачи, материали и методични подходи, Резултати от проучването, Обсъждане на експерименталните резултати, Изводи, Приноси на дисертационния труд и 2 приложения отнасящи се до /1/ пет публикации във връзка с дисертационния труд и /2/ пет съобщения на научни форуми по темата на дисертационния труд.

Изследванията върху които е изграден дисертационният труд на асистент Нели Недялкова касаят невро-медирана моторна дейност на колон. В последните години се отчита нарастване на заболяванията на дисталните отдели на интестиналната система, които в редица случаи повлияват значително регулаторните механизми на съкратително/релаксационната активност на гладкомускулните слоеве включени в анатомичната организация на интестиналната стена. Колонът, като част от коло-ректо-аналната област на интестинума е обект на туморни разраствания, възпалителни процеси и дегенеративни изменения на ентералната нервна система. Посочените заболявания съществено повлияват моторната дейност на колон и поставят два основни въпроса, а именно за функционалната организация на моторната дейност на колон и възможностите за оптимизиране на тази дейност при заболявания с остръ и хроничен характер, както и за ролята на лонгитудиналния и циркулярния гладко-мускулни слоеве в координираната моторна дейност на колон в норма и патология. Все още, функционалната роля на колон като транзитен или резервоарен орган за чревното съдържимо не е изяснен.

Поради посочените факти, приемам, че дисертационният труд на асистент Нели Недялкова, който е насочен към изследване на невро-медираната дейност на колон със сравняване на участието на двата мускулни слоя в модуларната, локална и рефлекс-зависима моторна активност за актуален и със значимост в невробиологичен и медицински аспект.

Целта на труда, характеризиране на физиологични аспекти определящи невромедиираното участие на лонгитудиналния и циркуларни слоеве в моторната активност на колон и поставените задачи за изследване на модуларните и локални моторни отговори, както и ролята на всеки от двата мускулни слоя във възходящите и низходящи рефлексни пътища са правилно поставени и логично формулирани.

Изследванията са проведени върху полово зрели мъжки бели плъхове. Използваните методични подходи /единична или трикамерна органна вана/ за регистрация на спонтанната и/или електрически предизвикана моторна активност на изолираните препарати от колон са информативни и адекватни на поставените задачи.

В резултат на последователните експериментални програми са постигнати заслужаващи внимание, добре онагледени с фигури и таблици резултати, които могат да се обобщат по следния начин:

1. Модуларните моторни отговори на циркуларни ринг-препарати и моторните отговори на ивици от лонгитудинален слой се дължат на честотно-зависимо освобождаване на едни и същи невромедиатори или съвместно освобождаване на комедиатори. В отговорите на двата мускула липсва релаксация, което показва функционална роля на колона по-скоро на транзитен, отколкото на резервоарен орган.

2. Локалните моторни отговори, както и възходящите рефлекс-зависими моторни отговори на лонгитудиналния слой са по-отчетливо изразени, което показва водеща роля на лонгитудиналния слой в координираната моторна дейност на колон.

3. Възходящи съкратителни отговори на циркуларния и лонгитудиналния слой и низходящи съкратителни отговори на лонгитудиналния слой и релаксация на циркуларния слой могат да се предизвикат от един и същ електрически стимул, което демонстрира ко-активиране на възбудни и потискащи рефлексни пътища в колон.

Приемам направените изводи и приноси на дисертационния труд за логични и коректно представени.

Дисертационният труд е написан на правилен и ясен български език. Авторефератът отразява напълно изследванията включени в дисертационния труд. Декларирам, че нямам съвместни публикации с асистент Нели Недялкова.

Заключение: Представеният ми за становище дисертационен труд представя автора като изграден изследовател със завидна литературна обезпеченост и методични умения. Представени са интересни и оригинални резултати в невробиологичен и медицински аспект, публикувани в авторитетни национални и международни периодични списания. Всичко това ми дава основание за положителна оценка на труда и апел към членовете на Научното жури за присъждане на асистент Нели Димитрова Недялкова на образователната и научна степен „Доктор”.

03.03.2014 год. гр. Плевен

*Плевен
(докт.гр. Р. Чарев)*